

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено рішенням вченої
ради економічного факультету
прот. № 1 від 30.08.2021 р

Рекомендовано на засіданні
кафедри Управління державними
і корпоративними фінансами
прот. № 1 від 27.08.2021 р.

ФІНАНСУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ СИЛАБУС

2021/2022 навч. рр.

Галузь знань – 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітні програми – «Управління фінансами, банківська справа і страхування»
Освітній рівень – перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС – 4 (120 годин)

Спікер курсу – Машошина Тетяна Вікторівна (канд.економ. наук, доцент)
Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>
Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua>

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансування бізнес-проектів» є вивчення способів залучення капіталу, обґрунтування структури капіталу, визначення потреби в інвестиціях та вартості капіталу, фінансового забезпечення проєктів та оптимізації структури джерел фінансування, надання знань з теорії та практики, які висвітлюють сутність фінансування бізнес-проектів, його специфічні особливості та напрямки розвитку, формування системи знань та практичних навичок з питань проєктування інвестицій. Курс «Фінансування бізнес-проектів» є одним із системотворчих у процесі формування компетенцій сучасного економіста, який має не тільки теоретичне, методичне, а найголовніше прикладне значення.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів: заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результати навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища, які впливають на процес фінансування бізнес-проектів.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання з метою визначення способів залучення капіталу для фінансування бізнес-проектів.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері фінансування бізнес-проектів.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері, що стосується проєктування інвестицій.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансування бізнес-проектів.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення прийняті щодо джерел фінансування бізнес-проектів.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, банківська система та страхування), застосовувати відповідні методи і моделі для вирішення фінансових завдань.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансування бізнес-проектів.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти в процесі проєктування інвестицій.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, застосовувати традиційні та альтернативні підходи до вибору джерел фінансування бізнес-проектів.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення моніторингу та контрольних функцій у сфері фінансування бізнес-проектів.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо обґрунтування доцільності бізнес-проектів та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Чому ви маєте обрати цей курс?

«Фінансування бізнес-проектів» як навчальна дисципліна формує систему знань та практичних навичок з організації та здійснення фінансування бізнес-проектів.

Підготовка фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» потребує вивчення дисципліни «Фінансування бізнес-проектів». Дана дисципліна є не тільки цікавою, а й необхідною, так як враховує всі сучасні зміни в процесі фінансування будь-яких проектів, інвестиційних, інноваційних, тощо. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде знати способи залучення капіталу, структурування капіталу, альтернативні підходи до вибору джерела фінансування, характеристики ризиків проектного фінансування, учасників проектного фінансування, основні інструменти та методи, які використовують банки при управлінні ризиками проектного фінансування, зміст та складові системи проектного фінансування, склад та порядок розроблення проектно-кошторисної документації, критерії відбору інвестиційних проектів фінансово-кредитними установами, зміст управління проектами, організаційні структури управління проектами, цілі, завдання бізнес-планування. Опанує роботу з комп'ютерною програмою «Будівельні Технології-Кошторис» та навчиться скласти інвесторську кошторисну

документацію, визначати вартість будівництва, оцінювати та управляти проектними ризиками, оцінювати проєкт за економічними, фінансовими критеріями, визначати економічну прийнятність проєкту, визначатись з джерелами фінансування бізнес-проєктів, скласти бізнес-план.

Організація навчання

Курс «Фінансування бізнес-проєктів» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки дає методичні знання і практичне вміння щодо пошуку джерел фінансування бізнес-проєктів, як традиційних, таких як акціонування, трастинг, венчурні фірми, кредитування та інших, так і альтернативних, таких як стартап, мікроінвестиції Crowdfunding, бізнес-інкубатори, бізнес-акселератори, бізнес-ангели, тощо. Крім того дана дисципліна дає змогу ознайомитися зі складом, порядком розроблення проєктно-кошторисної документації та визначення вартості будівництва без яких неможливо здійснити жоден серйозний проєкт.

Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять.

Цей курс має зв'язок з такими дисциплінами, як «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Банківська справа», «Гроші та кредит», «Інвестування» та ін.

В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Фінансування бізнес-проєктів». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у сфері фінансування бізнес-проєктів.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями, роботою у комп'ютерному класі з використанням ПЕОМ та комп'ютерної програми «Будівельні Технології-Кошторис».

Фінансування бізнес-проєктів / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Розрахункова робота	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Фінансування бізнес-проектів» студенти зможуть застосувати, працюючи не тільки у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, але й дозволять започаткувати свій власний стартап або бізнес-проект.

Теми курсу

Тема 1. Способи залучення капіталу.

Акціонування. Самофінансування. Транстінг. Венчурні фірми. Боргове фінансування. Кредитування. Кредит з факторингом. Форфейтинг. Інжиніринг. Екаутинг. Фінансовий лізинг. Пільгове фінансування. Субсидування. Дотування. Гранти. Субвенції. Спонсорство. Донорство.

Тема 2. Структура капіталу.

Обґрунтування, оптимізація та формування структури джерел фінансування. Визначення потреби в інвестиціях та вартості капіталу. Доходність залученого капіталу. Гіринг і вартість капіталу. Вартість власного капіталу.

Тема 3. Альтернативні підходи до вибору джерела фінансування бізнес-проектів.

Мікроінвестиції Crowdfunding (Краудфандінг) та його переваги. Kickstarter. The Awesome Foundation. Особливості фінансування. Бізнес-інкубатори. Бізнес-акселератори. Види та концепція бізнес-інкубаторів. Інвестиційні ангели (Бізнес-ангели) та їх переваги. Категорії бізнес-ангелів.

Тема 4. Проектування інвестицій.

Загальні положення проектування. Проектна документація. Ціноутворення в інвестиційній сфері. Види кошторисної документації. Кошторисна вартість будівництва. Прямі та загальновиробничі витрати.

Тема 5. Сутність бізнес-планування.

Визначення бізнесу і бізнес-плану. Цілі і задачі бізнес-плану. Класифікація бізнес-проектів. Інформаційне забезпечення при бізнес-плануванні. Порядок та схема складання бізнес-плану. Структура та основні розділи бізнес-плану. Функціональні розділи бізнес-плану. Основні показники оцінки ефективності бізнес-плану.

Тема 6. Проектне фінансування як форма фінансового забезпечення бізнес-проектів.

Зміст та складові системи проектного фінансування. Послідовні етапи системи проектного фінансування. Підготовка ефективної схеми фінансування проекту. Реалізація контролю за умовами фінансування. Фінансові установи як учасники проектного фінансування.

Тема 7. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів.

Зміст та характеристика інвестиційних проектів. Класифікація інвестиційних проектів. Передінвестиційне дослідження проектів. Загальна

характеристика та методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів.

Тема 8. Критерії відбору інвестиційних проєктів фінансово-кредитними установами.

Критерії відбору. Оцінювання проєкту за економічними та фінансовими критеріями. Розрахунок співвідношень для визначення фінансового стану. Економічна прийнятність проєкту.

Тема 9. Моніторинг впровадження бізнес-проєкту.

Зміст управління проєктами. Організаційні структури управління проєктами. Характеристика та класифікація ризиків. Ідентифікація проєктних ризиків. Етапи управління проєктними ризиками.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <http://www.minregion.gov.ua> (Міністерство розвитку громад та територій України).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Перелік питань з курсу для підготовки до виконання контрольних завдань та письмових контрольних робіт наведено у Додатку 1.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 (2) семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A

ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Машошина Тетяна Вікторівна (<http://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>) – спікер з питань фінансування бізнес-проектів в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2012 року. Дисертацію захистила у 2012 році у спеціалізованій вченій раді при Київському університеті будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами(за видами економічної діяльності». Доцент кафедри фінансів з 2014р. Напрямок наукової діяльності: ціноутворення у будівництві. Автор понад 50 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з

обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>